

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. VIII. De externa suscepturi Eucharistiam dispositione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

CAPVT VIII.

De externa suscepturi Eucharistiam dispositione.

93

Immunditia
corporis com-
munionem
non impe-
dit.

IMMUNDITIA corporis commu-
nionem per se & necessario non im-
pedit. Quia spiritualis cibus solam
animi puritatem requirit. Si facile
autem ab ea te potes impunitate expedire, saltem
delinques leuiter, si corporee non das operam puri-
tati. At si in tua potestate non sit, ab ea te immu-
dicia expedire, quia lepra infectus, quia morbo
affectus habitualis, quia menstru pateris, non ideo
à sacra debes communione abstinere.

94

Quandam
Pollutio im-
pedit, quan-
do non?

Attamen Pollutio potest communione impe-
dire. Nam si voluntaria fuit, impedit quousque
poenitentiam agas. Et idem dixerim de fornicatione,
& quolibet lethali piaculo. Consultus qui-
dem est, in aliam diem differre communionem,
nisi aliqua specialis causa communicandi accu-
rat. Quia carnis voluptas non leuiter mentem
obturat, ac impedit deuotionem. Valsq. 9. 80. a. 7.
Laym. l. 5. ar. 4. c. 6. q. 5. Suar. d. 68. sect. 2. At verò
si Pollutio ex abundantia feminis, vel ex alia cau-
sa naturali accidit, non impedit ea die commu-
nionem. Quia saepe opera demonis excitatur, ut
tanto conuiuium pollutum auertat. Verum si ex
pollutione inculpabili ista commotio carnis in-
surgat, quae animo ingerat perturbationem, satius
erit ea die à communione abstinere, nisi aliqua
causa specialis communicandi urgeat. D. Th. 3. p.
q. 80. a. 7. Coninch ibi n. 82. Suar. d. 68. sect. 2.

95

Quid de co-
pula coniu-
gali dicendum.

Si copula coniugal ob voluntate potius, quam
ob gignendos filios, aut carnis tentamina sedan-
da habita est cum communicandi intentione: sim-
pliciter communionem non impedit, quia pec-
catum mortale non est: impedit tamen ex qua-
dam decentia. Quia indecens est inire sacer-
dotum conuiuium, qui carnis indulsit voluptati
quo tempore dare operam cordis compunctioni
deberet. Porro si ex fine legitimo, & ea modera-
tione, qua par est, copula coniugalis geritur, haud
impedit communionem. Quia est actus virtutis.
Tamen si ex illa prauus affectus, animique vaga-
tio resulter, diligenter sedanda, ne fructum sacri
epuli impediant. Haud dubium expediens esse
coniugibus nocte communioni proximà à debiti
petitione abstinere in reuerentiam Sacramenti,
ut pradi affectus praescindatur occasio. At à de-
biti ferid periti redditione non est abstinendum.
Quia contra iustitiam delinqueret coniux. Si
frequenter comunicas, nempe singulis Domi-
nicis diebus simplici petitione ne oblitus. Si men-
sibus solum singulis, poteris petentem commone-
re, rogareq; ut à petitione desistat ob Sacramenti
reuerentiam. Quod si ipse aegre ferat, annue, &
quà maiori reuerentia quieris, ad sacram te
prepara communionem. Sanch. lib. 9. de Matr.
d. 23. Suar. d. 68. sect. 2. Laym. lib. 5. ar. 4. c. 6. q. 5.

96

Solum ieiunium
ex parte cor-
poris requiri-
tur.

Nulla alia dispositio ex parte corporis est per
requisita ad Eucharistiae sumptionem praeter
eiectiam cibi, & potus. Quia consuetudine Ec-
clesiae stabilitum, Sacramentum hoc à ieiunis ne-
cessario esse suscipiendum, siue Sacerdos celebret,
siue Sacerdos aut laicus communicet. Sic expli-
cant Concilium Carthag. Afric. Brachar. ac Tolet.
Suar. d. 68. sect. 3. Valsq. 9. 80. d. 212. Valent. tom. 4.

d. 6. q. 8. pun. 3. Rationem huius inuolabilis con-
suetudinis Concilium Maticonenf. 2. can. 6. affi-
gnauit, ne scilicet terrenus cibus caelesti, & spi-
rituali praeponeatur.

Ieiunium hoc debet esse perfectum naturale
minimi cibi, ac potus minimam vitalem sumptio-
nem excludens. Vnde perexigua quantitas pra-
cepti grauitatem non minuit. Quia non ex leui-
tate cibi grauitas praepcepti defumatur, sed ex eo
quod communio fiat violato naturali ieiunio,
quod minimà quantitate aequè ac magna laedi-
tur. cap. ex parte, de celebr. Missa. Valsq. d. 211. c. 3.
n. 28. Suar. d. 68. sect. 4. Coninch q. 80. a. 8. n. 46.

Aequè laeditur hoc naturale ieiunium, si cibus
ad medicamen assumatur. Quia quocunque mo-
do fuerit sumptus vitaliter naturale ieiunium de-
struit. Bonac. d. 4. q. 6. pun. 2. n. 6. & omnes Doct.

Porro inde non fit, hoc ieiunium violari ex tra-
iectione saluiae vel sanguinis ex maxillis, aut ex
capite defluentis. Quia non est alicuius rei à co-
medente extrinseca traiectione. Laym. l. 5. ar. 4. c. 6. n.
18. Bonac. d. 4. q. 6. pun. 2. n. 6. Suar. d. 68. sect. 4. Imò
deglutiens casu parum aquae, & vini saluiae im-
mixtum cum os abluatur, vel parum liquoris cum
conditus cibus deglutatur, à communione non
impeditur. Quia non traicitur tanquam cibus &
potus, sed tanquam saluiae, cui est immixtus. Secus
dixerim, si quis ex proposito hoc gereret. Conin-
ch. 80. a. 1. n. 8. Valsq. d. 211. c. 3. num. 29. Suar.
d. 68. sect. 4.

Frustrulae caenae praecedenti casu dentibus ad-
haerentes, etiam si ex proposito degluciantur, non
impediunt communionem. Quia illarum sumptio
non est moraliter distincta à Caenae praecedenti.
Henr. l. 8. c. 49. Suar. d. 68. sect. 4. Coninch q. 80. a. 8.

Saccarum ori imponis praecedenti nocte, ut
paulatim liquefactum raucedine liniat, qua fau-
ces afficiuntur: impedit planè communionem, si
aliqua eius particula post mediam noctem traici-
atur. Quia illius traiectione ad traiectiones pra-
ecedentes non potest reduci, cum ex intentione
fumentis aequè singulae traiectiones respiciantur,
velitque saecari sumptionem durare quousque
sit absumptum. Coninch q. 80. a. 8. n. 49.

Postquam sumperis Eucharistiam, nullum est
ieiunandi praepceptum, sed illico potes fumere ci-
bum. Quia licet textus in cap. tribus gradibus de
consecrat. dist. 2. praecipiat sumpta mane Eucharis-
tiae, seruari ieiunium vsque ad horam sextam: &
sumpta hora tertia, vel quarta, seruari vsque ad
vesperam: consuetudine praepceptum illud est ab-
rogatum. Valsq. d. 211. c. 1. n. 10. Suar. d. 68. sect. 4.
Laym. l. 5. ar. 4. c. 6. Tamen est decens, à cibo ab-
stinere, quousque credantur species Sacramenta-
les esse absumptas, nè cibus caelestis materiali
misceatur. Sicut oportet, nè statim post Eucharis-
tiam sumptam expuas, praecipue si spatium è pe-
ctore profluat. Quod si coactus necessitate id ges-
seris praestat fieri in linteis, vel in loco à concul-
catione remoto. Quia ineffabilis etiam reueren-
tia tanto cibo debetur. Henr. lib. 8. c. 49. Sotus
dist. 12. q. 1. a. 8. Bonac. d. 4. q. 6. pun. 2.

Si probabilis timor adsit de periculo mortis, &
commodè Eucharistiam fumere ieiunius non pos-
sit, sume post cibum, aut medicamentum. Quia
diuinum praepceptum de fumenda Eucharistia,
quo satis probabile est, eo tempore vrgere pra-
ponendum est Ecclesiastico de seruando ieiunio
ante communionem. Neque pietatem Ecclesiae
deceret suo praepcepto fideles tanto bono priuare
causa necessitate constitutos. De huiusmodi ne-
cessitate

Seccio I. De Euchar. Recept. Sententia. 41

cessitate indicare, Medicorum iudicio relinquatur. Suar. d. 68. sect. 5. Coninch q. 80. a. 8. n. 5. 1.

104
Et cum pro
habetur
causam.

Quod dictum est de periculo mortis naturalis, dixerim etiam de violenta. Si enim Eucharistiam sumere ieiunus non vales, quia Iudex non permittit executionem sententiae tibi non ieiunio intimatam in alium diem differri: poteris eodem die Eucharistiam sumere. Quia necessitas huius viatici ad caelestem vitam eadem, ac forte maior existit. Vasq. d. 21. c. 4. Laym. l. 5. tr. 4. c. 6. q. 6. n. 20. Sa. V. Euchar. n. 2. Suar. d. 68. sect. 5.

105
Et cum pro
habetur
causam.

Cum probabilis timor periculi alicuius imminens irreuerentiae, vel quia Sacramentum in manus infidelium est aduenturum, vel ab igne absumendum, vel ab aliquo alio irreuerenter tractandum: poterit non solum Sacerdos, sed, eo deficiente, laicus non ieiunus sibi propriis manibus ministrare. Quia quod in reuerentiam Sacramenti est statum, non debet in maiorem ipsius irreuerentiam cedere. Fag. de Euchar. l. 3. c. 5. Suar. d. 68. sect. 5. Coninch q. 80. a. 8. Vasq. d. 21. c. 5. n. 57.

106
Et cum pro
habetur
causam.

Cum post peractum sacrificium, & ablutionem sumptam, in Corporali aut Patena aliquam particulam reperis consecratam, illam potes absumere etiam si grandisculi sit. Quia ad idem sacrificium illa sumptio pertinet. Suar. d. 68. sect. 6. Hentiq. lib. 8. cap. 50. n. 2. Laym. lib. 5. tract. 4. q. 6. Coninch q. 80. a. 8. n. 65.

107
Et cum pro
habetur
causam.

Si per inadvertentiam loco vini aquam infuderis, illamque sumperis: si facta consecratione, recordaris, te non esse ieiunum: debes non ieiunus communicare, ne sacrificium imperfectum relinquatur. Lex enim conficiendi sacrificium perfectum, legi de praemittendo ieiunio praeualet. Ob eandem rationem si Sacerdos facta consecratione absumere hostiam non potest, vel quia sensibus destitutus est, vel quia decessit, debet alius non ieiunus, si ieiunus non facile adduci possit, communicare. Vasq. d. 21. c. 5. n. 57. Laym. lib. 5. tract. 4. c. 6. Coninch q. 80. a. 8.

108
Et cum pro
habetur
causam.

Si grauis nota Sacerdoti imminet, nisi non ieiunus celebret, ut si incepta Missa recorderetur, velique ab altari recedere, populus tamen, etiam causa manifestata, non acquiescit, quinimo aliquod malum suspicatur, & scandalo afficitur: potest Sacerdos non ieiunus celebrare. Quia praeccepta Ecclesiae eo rigore non obligant. Vasq. d. 21. c. 5. n. 57. Suar. d. 68. sect. 6. Bonac. d. 4. q. 6. punct. 2. n. 14.

109
Et cum pro
habetur
causam.

Cum hostia haeret labro Calicis, nec facile digitis dimoueri potest, & sumi: vinum infundere, & simul cum illo absumere expedit. Quia in his casibus violatio ieiunij morale communionem praecessisse non censetur. Coninch q. 80. a. 8. n. 67. & mox dati Doctores.

CAPVT IX.

De Eucharistiae Effectibus.

110
Et cum pro
habetur
causam.

PRIMARIUS Eucharistiae effectus est gratiae augmentum, quod conferretur Domini in gratia recipienti. Quia si reliqua Sacramenta nouae legis non ponentibus obicem conferunt gratiam: omnium praestantissimum abundantiorum exhibebit. cap. Firmiter, de fide cathol. cap. sum. Marius de celebr. Missae. Trident. sess. 13. c. 2.

111
Et cum pro
habetur
causam.

Hunc effectum communicat Eucharistia, cum primum Sacramentum ex ore ad stomachum traicitur. Quia in huiusmodi traiectione manduca-

tio consistit, & manducanti gratia a Christo promissa est. Io. 6. Qui manducat me, viuet propter me.

Dum autem Sacramentum in stomacho perseverat, non auget gratiam ex opere operato (iuxta veriorum sententiam, quam sect. 2. expendam) licet dispositio actualis increseat. Quia Christus gratiam promisit ipsum manducanti: non ipsum manducas, cum in stomacho retines, sed cum ex ore in stomachum traicis. Et quia sequeretur verius tibi esse grandiori hostia hoc Sacramentum recipere: erit enim occasio, ut aucta dispositione non solum ex opere operantis, sed ex opere operato gratia augeatur; quae tamen non augetur, si in minimam quantitatem hoc Sacramentum reciperes. Et quia sequeretur, te peccatum mortaliter eo tempore, quo verosimiliter credis, Christum in stomacho assistere: speciale peccatum sacrilegij committere, sicut si in mortali recepisses; obicem enim ponis Sacramento, ne suum operetur effectum. Castro Pal. tom. 4. tr. 21. punct. 9. §. 2. n. 10.

112
Dum in stomacho perseverat, gratia non auget.

113
Substantia, effectus gratia, qui communicari digno debet, non communicatur.

Effectus gratiae, qui communicari debebat suscipienti Eucharistiam, nec tamen communicatur ob indispositionem, sublata indispositione, consumptis speciebus, non communicatur, sicut vidimus communicari suscipienti Baptismum, vel poenitentiam indebitam, sublata indispositione. Quia nulum inuenio firmum fundamentum, unde colligere possim huiusmodi abundantem communicationem, quae quidem non est necessaria, cum iterari saepius possit hoc Sacramentum, & illius debita susceptione fructus amissus reparari, quod in Baptismo ac Poenitentia non procedit. Coninch q. 62. a. 1. dub. 5. n. 78. Suar. d. 63. sect. 10. Hentiq. lib. 1. c. 25. n. 7. lit. T.

114
Eucharistia antidoto ad peccata praesertim.

Verum praeter augmentum gratiae habitualis, alij effectus ex Eucharistia profluunt. Nam mediis auxiliis a Deo ob eius debitam sumptionem acceptis, antidotum, eam experimur, quo a mortalibus praeseruemur. Trid. sess. 21. c. 2. Quenam, ais, auxilia ex vi huius Sacramenti debite suscipienti conceduntur? Certe sufficientia abundantiora, quam, Eucharistia non accepta, concederentur: & saepe iuxta diuinum placitum efficacia. Saepem inquam, non semper, aliis ritibus communicans delinquere mortaliter non posset, & in gratia confirmaretur.

115
Peccata venialia Eucharistia remittit.

Peccata venialia remittit, quorum non habes complacentiam. Quia licet nullum peccatum remittatur absque illius detestatione saltem virtutis: ipso quo vis Eucharistiam suscipere, xis charitatem augere, & intimius Christo coniungi, & haec voluntas est quaedam peccatorum venialium virtualis detestatio; quae licet ex se non sufficiat ad venialium remissionem, medio tamen Sacramento suscepto sufficit. D. Th. q. 79. a. 4. Coninch ibi. n. 54. & 55. Bonac. d. 4. q. 3. punct. 6. §. 3.

116
Et temporalis poenitentia pro peccatis debita.

Remittit poenam temporalem pro peccatis debitam, non directam & immediatam, sed indirectam & mediatam: tum excitando actus charitatis, quibus satisfacimus, tum remittendo venialia, & consequenter aliquam poenam eis debitam. D. Thom. q. 79. art. 5. quem omnes sequuntur.

117
Speciali suauitate animam recreat.

Speciali suauitate animam recreat, iuxta illud, Pinguis panis eius, & praebebit delicias. Vnde in Clement. de reliquiis, & venerat. sancti. Pontifex, in hoc Sacramento omne delectamentum esse, & omnis saporis suauitatem, ipsamque dulcedinem Domini degustari. Consistit autem haec suauitas, ac spiritualis dulcedo praecipue in quadam animi promptitudine ad quaslibet res diuini obsequij hilari animo peragens.